

De macht van het individu

Een van de belangrijkste kenmerken van de digitalisering is de individualisering. Het individu heeft nu online middelen in handen, waarmee het zijn mening kan laten horen, maar ook zijn behoeftes een kans kan geven. Deze individualisering is geen voorbijgaande trend, die is gedoemd om te blijven. Dat betekent dat we als samenleving een manier moeten vinden om hier mee om te gaan, onder andere door aangepaste wet- en regelgeving, een grote uitdaging voor de politiek.

Die gevoelens dan wel onvrede van individuen waren er altijd al, maar men verbeet zich in machteloosheid en frustratie. Dat is nu anders, nu heeft iedere persoon een middel om iets met dat gevoel van machteloosheid te doen. Dat kan hij in zijn eentje, maar hij kan ook gelijkgestemden zoeken en gaan samenwerken. De digitale middelen faciliteren hierbij.

De reacties van een individu kunnen gaan van “naming and shaming” door het online plaatsen van foto’s en namen, via het oproepen tot protesten, tot het fysiek ingrijpen.

De overheid lijkt deze acties onvoldoende te begrijpen en zichzelf niet hardop de vraag te stellen of de huidige wetgeving nog wel aansluit bij wat de burgers als rechtvaardig zien. Want die machteloosheid, die juist de voeding is voor die frustraties, komt mede voort uit wetgeving die of gebrekkig is of onvoldoende begrip vindt bij veel burgers dan wel uit een gebrekkige handhaving ervan. Wat ook meespeelt is het afnemende vertrouwen in de overheid, waar de overheid door haar gedrag zelf voeding aan geeft. Voor veel mensen is het verschil tussen “weten” en kunnen “bewijzen” niet altijd te begrijpen, zoals wanneer een daad duidelijk is maar het slachtoffer om welke reden ook geen aangifte durft te doen, en er daarom niks gebeurt. Bij zoiets als “uitlokking” ziet de burger alleen maar een bevestiging van iets dat de dader kon of wilde doen. Men begrijpt niet dat dit bij wet verboden is. Dat de wet daar anders mee omgaat, al dan niet terecht, stuit alleen maar op onbegrip van veel burgers. Die pikken dat niet langer en zeker niet nu ze de digitale middelen hebben om daar uiting aan te geven en gelijkgestemden te vinden en te mobiliseren. Bepaalde beslissingen zouden best eens beter toegelicht kunnen worden.

Kleine groepen, maar vooral individuen, laten zich daarom steeds vaker gelden. Zij zoeken hun gelijk, hun visie op gerechtigheid. Men is niet langer bereid lang te wachten tot officiële instanties ingrijpen. En er is al helemaal weinig begrip voor wetten en regels die het moeilijk maken de dader op te pakken. De laatste weken is er veel te horen en te lezen over pedojagers, mensen die kinderen willen beschermen tegen deze daders. Via de online media hebben zij middelen in handen om zowel af te rekenen met “verdachten”, als met in hun ogen té passieve opsporingsdiensten. Gezien de gebruikte methoden, zal het niet bij de pedo’s blijven. Daar kunnen inmiddels politici ook over meepraten en dat gebeurt straks nog meer, denk maar aan daders waar de politie weinig grip op krijgt, zoals: lover boys, drugshandelaren, graffitispuiters, zakkenrollers, vermeende moslimterroristen, cartoonaanvallers en wie nogal niet meer.

Online krijgt men voorbeelden te zien van hoe door individuen ingegrepen wordt en wordt men op ideeën gebracht. De digitale media houden maar weinig meer verborgen. Het gevolg is dat men op zoek gaat naar andere mogelijke zaken, misschien uit verveling of zin om gewoon eens te kunnen “matten”, maar zeker ook uit frustratie en aangestoken door wat men anderen ziet doen.

Middels de digitale middelen is de stap naar ingrijpen en zelfrichting, fysiek dan wel virtueel, een stuk makkelijker geworden. Door dit op z’n beloop te laten, wordt het alleen maar meer. Dit wordt de komende jaren een maatschappelijk thema dat onze samenleving veel schade kan toebrengen. De relatie tussen emotie en verstand lijkt met de digitalisering een andere betekenis te krijgen, wat invloed heeft op de huidige wet- en regelgeving en op de handhaving. Deze moeten wellicht eens opnieuw tegen het licht gehouden worden om recht te doen aan wat er leeft onder de burgers en ondermijning van onze samenleving te voorkomen.